

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe jum. an . . . 12 "
Pe o jumă . . . 2 "

Num. de Duminecă
Pe un an . . . 4 Cor.
Pentru România și
America . . . 10 Cor.

Num. de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20,

INSERȚIUNILE
se primesc la adminis-
trație.
Manuscrisurile nu se în-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Solidaritatea națională — a germanilor.

Dumineca trecută, s'a făcut în Berlin o demonstrație de mare și semnificativă importanță în favorul nemților din Austria. Aceasta pe noi românii ne poate interesa mai de aproape și pentru analogia în care stă cu manifestațiunile fraților noștri din România în favorul nostru.

Tinerimea universitară germană, profesori, bărbați de știință celebri, reprezentanți ai deosebitelor reuniuni naționale germane s'au întrunit și condamnând cu violență manifestațiile antigermane din Praga, ei au proclamat *solidaritatea tuturor germanilor*, fără considerare la hotarele politice între cari trăiesc. Adunarea a accentuat că manifestația nu este îndreptată contra Austriei, dar că nemții din Germania cu cei din Austria și cu cei din Boemia și din Praga, constituiesc o singură unitate organică, *una și aceeași națiune unitară și indivisibilă*.

— Un veac de om — a zis profesorul Wagner decând Austria-germană n'a aparținut nouă. Despărțirea s'a făcut, a trebuit să se facă în interesul ambelor părți. *Dar despărțirea politică n'a atras după sine și despărțirea națională și culturală*. Dimpotrivă, noi nu putem să trecem așa numai cu vederea că *dincolo, peste hotară, în împărăția habsburgică, trăiesc împreună aproape douăsprezece milioane de germani frați ai noștri*. De multe ori m'a isbit, că tinerimea noastră s'a obișnuit a privi Austria-germană

ca și cum nici n'ar ținea de noi. Ce fel? Nu ține de noi? Doar nici Tirolul nu ține de noi? Andreas Hofer nu e doar german, pentru că provincia în care s'a născut nu aparține imperiului german? *Eu protestez, ca imperiul german și poporul german să fie o noțiune sinonimă, identică*. În anii tinereții mele, îmi aduc aminte, învățam că Viena, Berlinul, Hamburgul și Praga sunt cele mai mari orașe ale Germaniei — și acum Viena și Praga să nu mai fie orașe nemțești? *Desigur, noi nu vroim să ne amestecăm în chestiile interne ale Austriei*, dar cele mai ferbinți simpatii ale noastre vrem să ajungă la inima poporului german austriac. — A încheiat apoi astfel: — Urmașii ni-ar blestema, dacă după veacuri ori poate câteva generații noi *am fi scos douăsprezece milioane de germani din comunitatea germană*, pentru că să se distrugă ori să devie sub robie slavă. Aceasta este moștenirea ce ni-a lăsat-o întemeietorul imperiului, Bismark. *Acolo este sânge din sângele nostru, sunt bătăile aceleiași inimi, cari se pot auzi peste Carpații boemi* ca și în noi cei mulțumiți. Salut patriei germane și poporului german pretutindeni unde trăiește el pe pământ.

Adunarea a votat apoi o moțiune străbătută tot de acest spirit care a fost trimisă universității din Praga.

Cuvinte de mare importanță pentru noi. Formula profesorului Wagner se potrivește și naționalismului român. Analogia este doar perfectă. Și poporul românesc, ca și cel

german a fost așezat de soartă între mai multe graniți politice. A putut însă acestea să diferențeze ființa lui? Nu a rămas și el, ca și cel german, o unitate organică, fie în Bucovina, fie în România liberă ori Basarabia? Plecându-ne și noi urechea peste Carpați, nu auzim bătaia aceleiași inimi? Acolo nu este oare același sânge ca al nostru?

Totuși aceasta simțire resultantă din firea și sângele nostru, acest drept al nostru de a ne considera ceea ce suntem și ce nu se poate să nu fim: *unul și același neam*, este socotită aici de mare crimă și se proclamă incompatibilitatea între datoria noastră către neamul și între datoria către stăpânirea politică căreia aparținem.

În parlamentul ungar ni-se contestă chiar printr'o lamentabilă confuzie de idei și de sens asupra noțiunii de națiune și naționalitate, — că am forma și noi românii o națiune, iar solidarizarea noastră cu frații din celelalte țări este timbrată ca trădare de patrie.

Adunarea din Berlin este un protest elocuent și în contra acestor veleități unguerești absurde, care răstoarnă un întreg sistem de sofistării politice preconizate mai de politica maghiară.

Pe de altă parte acțiunea din Berlin să se ia în seamă și la București. — Ni-ar blestema urmașii, dacă am scoate douăsprezece milioane de frați din comunitatea germană — s'a zis în aceasta adunare.

Va să zică puternicul trunchiu german nu poate să renunțe la cele douăsprezece

FOIȚA ZIARULUI «TRIBUNA»

Iosif Vulcan.

Viața și activitatea lui.

A fost o seară senină de vară. Din înălțime se strecurau raze prin văzduh și zarea albastră eră presărată cu stele de argint. Și eră pace și liniște. Un tinăr palid își înalță privirea îndurerată spre cer, spre stele, în cari este scrisă soarta omului și vede, că o stea, departe la apus, e mai albă, mai palidă ca celelalte.

— A! Asta e steaua mea! Palida mea steauă!... Tinărul suferă atunci pentru iubirea lui dintâlu.

— Și, ah, când e atâta durere în lumea aceasta, când și visul cel mai sfânt al primăverii mele, iubirea mea, are să se spulbere în vânt, de ce nu cade steaua mea, să pierdă și eu?!

Iar gândul și simțirea aceasta se face vers.

Iată Iosif Vulcan și începutul poezii lui!

Pe atunci eră în Leta-Mare, la casa părinților săi. Familia aceasta eră de origine de peste munți. Trecută în Ardeal pela sfârșitul veacului XVII, s'a așezat în Veza, apoi în Blaj. Ea a dăruit neamului român pe Samuil Vulcan, marele arhieru dela Oradea-Mare, întemeietorul gimnaziului dela Beluș, părintitorul și sprijinitorul lui Gheorghe Șincai, Clain, Petru Maior, Țichindeal și la care mulți prigoniți își aflau scut și mângăiere în cele dintâlu decenii ale veacului trecut.

Acest arhieru pe nepotul său, preotul Nicolau Vulcan, l-a transpus din Șinca-veche la Holod, pe pământul bătrânului Bihor, de unde a ajuns

mai târziu în Leta-Mare și în urmă canonic în Oradea-Mare. În Holod la 19 Martie 1841 l-s'a născut fiu — și l-a dat lui numele Iosif. Iosif Vulcan al nostru.

Primele studii și-le-a făcut în Dobrișin și Oradea-Mare, unde precum el însuși spune — a învățat a vorbi românește. În anul 1858-59 absolvă gimnaziul, iar în toamna anului 1859 își începe cursul juridic în Pesta. Are deja o poezie din vara trecută: »Câte stele sunt pe ceruri« și acum într'o lume departe de al săi inima lui plâpândă se simte streină și părăsită. O nouă durere, din care s'a născut »Cântecul meu«:

Cât e astă lume mare

Nu-l ca mine de strein...

Nici am frați, nici am surori

Pare-ți, cam căzut din nori.

Dar în curând jalea lui se schimbă în bucurie, are prieteni veseli, tineri însufiețiți și cu idei noi, cari prevestesc și el o rază de binefacere poporului român. Încă în 1861 începe redactarea »Umoristului«, iar în 1863, când preotul din Pesta Ioanichiu Miculescu înființează revista »Aurora Română«, Iosif Vulcan devine prim-colaborator al ei.

Ca și alți mulți contemporani ai săi și el a crescut sub influința ideilor, ce le-a răspândit prin țară vremile revoluționare pornite din Apus, și a pășit în viață într'un timp, când tot omul de bine nu mai stă cu mânie încrucișate, ci cu idei și puteri nouă lucru toți pentru binele și înaintarea tuturor. El nu s'a îndestulit — scrie un contemporan — numai cu talentul său, ci a studiat mult, s'a ocupat indeosebi cu literatura franceză, celă bucuros pe Béranger și astfel prin

studiu continuu își completează cunoștințele, de cari atât de mare lipsă aveă — el, vestitorul cuvântului român. V. A. Urechea a susținut în o conterință rostită în Ateneul Român, că faptele eroice săvârșite de români în cursul vremilor n'au fost instinctive numai încă nici înainte de veacul XVII, ci și-au aflat izvorul într'un conștiu simț național.

— Cu atât mai virtos se poate zice aceasta despre veacul XIX. Acesta e veacul de renaștere și pentru poporul român. Curentul puternic, care a străbătut și a zguduit Apusul Europei, n'a putut să rămână fără influință nici asupra popoarelor din Răsărit, căci mai ales aici s'au simțit lipsa de lumină și cultură. Și într'adevăr, din momentul când învățații români dela sfârșitul veacului XVIII și începutul veacului XIX s'a pronunțat pentru originea latină a poporului român, mândria noastră națională a început să-și elupte un teren din ce în ce mai larg, se formează — așa cum — o clasă inteligentă cu aspirații frumoase, care n'a încetat a binevesti oropsitului neam evanghelia mântuirii sale și a-i inspira, pe cât s'a putut, o adevărată conștiință națională. A fost pornit curentul național. Total calminează în anul 1848: Deșteaptă-te Române!

În vremea aceasta mare români se adună la Blaj și rup lanțul sclăviei și atunci în durerea și în înasufieșirea lor pe un moment par'că toți au priceput glasul chemării, ce l-a rostit poetul vremii.

Uniți-vă în cuget, uniți-vă 'n simțiri!

Bărbații conducători ai românilor toți fiii timpului, sunt în credincioși ai ideilor, aspirațiilor și a tot ce caracterizează acea generație.

milioane din Austria. Dar frații noștri din regat pot să renunțe la jumătea ființei lor împrăștiată în diferite graniți geografice și le poate cineva cere aceasta? Nonă ni-se pare că s'a pus prea multă teamă, prea multă precauție din partea fraților noștri de a accentua dreptul lor la noi, în ordin, firește, cultural.

De teama să nu fie acuzați de un amestec în afacerile altui stat, frații noștri din România liberă și-au impus de multe ori rezerve, cari puteau fi întreprițite drept desinteresare, abandonare a noastră. În mod cu totul greșit s'a acreditat și dincolo și dincoaci principiul de ordin mai ales tactic ca să ne ferim de manifestații de solidarizare națională cari nu mai strica ne pot. Di Partenie Cosma dela noi, desaproba mai dăunăzi manifestațiunile ce se fac în România în favorul nostru, cari n'ar fi decât »apă pe moara ungarilor«. »Budapesti Hirlap« de azi a și prins declarația aceasta și nici nu-și ascunde bucuria asupra ei.

Înainte ori căruia om gânditor însă acestea nu pot trece decât de naivități politice. Ele au un rezultat practic, acesta însă nu ne servește decât în defavor. Slăbim noi înșine simțul de solidaritate națională și ne sleim energia pe care ni-o dă conștiința de putere a unui neam mare din care facem parte.

Fără a săvârși nici un păcat contra nimănui, și dincolo și dincoaci, sus și tare, o putem spune, că asemenea poporului german și poporului român, ori unde s'ar afla, constituie o singură ființă organică, o singură unitară și indivizibilă națiune.

Capitala corupțiunilor. Judele de instrucție dela tribunalul din Budapesta n'a terminat încă bine cu cercetarea asupra pungășiiilor dela serviciul apelor din Budapesta, unde sunt compromiși mai mulți primari orașenești și trebui să înceapă cercetări în afacerea panamalei cu certificatele școlare, unele false altele date la examene fictive, căci cei examinați unii nici gura nu și-au deschis-o.

Viața lor e istorie, scrisul lor literatură.

Cuvânt de împăcare s'a rostit atunci în țara noastră: libertate, egalitate și frățietate! Și mai ales despre românii din Ungaria proprie se poate afirma, că și după căderea revoluțiunii s'au legat de ideea aceasta, căci frățietatea rostită și preamărită înainte de revoluțiune aievea s'a și intrapat în această parte de pământ. Generația română tinăra mare parte nu știa vorbi în limba micii sale și tot ce avea în sine și pe sine era străin. Singură conștiința de român a rămas nestinsă. Și să fim dreți: în împrejurarea aceasta a contribuit mult și faptul, că o adevărată cultură românească în partea aceasta a țării pe atunci nu era, iar școale românești abia erau pe ici pe colo. Românii își învățau propria limbă în centre de cultură maghiară, căci — frățietate! — Ungurii nu se instrăinau atunci de cercurile românești, ei petreceau cu multă atențiune și bunăvoință dezvoltarea vieții noastre culturale și de câte-ori numai puteau, ne învățau chiar și limba. Cu un cuvânt românii și ungurii erau frați. Ungurii așteptau să asculte și să admire muzica și cântecurile românești, iar zările lor nu putem îndestul lăuda și admira armonia muzicii noastre naționale și frumuseța portului național românesc. Iar românii primiau cu grație »închină-

Instrucția s'a terminat.

Compromiși sunt inspectorii școlari Dr. Korányi György, Krenko Géza, directorii școlari Földes Géza și Hortobágyi, profesorul Balog Mark, profesoara Telkes, și proprietarii de institute Kerekes Ignátz și Rádai Manó (tot nume cari miroasă a 5 pițule).

Ei au falsificat până și cataloagele școlare, pentru bani au examinat și dat certificate unor persoane ce n'aveau dreptul să facă examen, au făcut escrocherii murdare.

Culmea e, că au comis toate acestea și dela Aprilie încouaci (până în Noemvrie) după ce poliția pornise contra lor cercetări.

Oameni curajoși, adevărat reprezentanți ai — ideii.

Boicotul în Albania. Ziarele ungurești din Budapesta sunt alarmate rău: boicotarea mărfurilor austro-ungare a început și în Albania, unde între comercianți s'au organizat numeroase comitete pentru boicotarea mărfurilor austro-ungare. Fapt e, că d'acolo comande nu mai sosesc în Austro-Ungaria, ci se încheie legături comerciale mai ales cu — Italia.

Ziarele din Budapesta scriu că între albanezi înverșunarea contra Austro-Ungariei a luat dimensiuni mari.

Cea mai nouă volnicie.

La ce ne putem aștepta!

Căpitanul poliției din Orăștie (Szászváros) a pornit la ordin ministerial, goană contra tuturor combinațiunilor și nuanțelor colorilor roșu-galben și vânăt.

În ziua de 9 l. c. căpitanul a confiscat din toate boltele orașului, orice reclamă de marfă în limba românească, care avea din întâmplare pe ea și nuanța colorilor roșu, galben și vânăt. De exemplu, reclama săpunului »Schicht« este scrisă pe fond de email vânăt, cu roșu și galben, — și a fost confiscată.

Apoi a provocat pe toți oamenii de afaceri cu firme, colorate la întâmplare și

ciunile“ ungarilor și — se maghiarizan. — Erau asupriți și unii și alții. Ungaria nu era țară constituțională ca mai înainte, ci o provincie din »Austria cea Mare«, și poate că suferința comună i-a adunat pe acești oameni într'o singură societate. Cu timpul însă a trebuit să treacă și aceasta, ca tot ceace nu i fusesse în lume. Când a început a slăbi puterea absolutismului austriac și ungurii aveau să ducă de nou hegemonia în țară, când tot mai des se auziau cuvintele:

„Mai așteaptă moi rumene“.

(Poezii, I. Vulcan, Pesta 1856 p. 161).

dăpăce n'a dat vârlul într'o parte și s'a văzut, că

Toată Ismea-i bal mascat,

o, atunci a trebuit să dispară astfel de stări sociale și să se înceapă cu mai mult curaj, cu mai multă putere — să zic înverșunare — lupta pentru limbă și naționalitate. Tabăra ungarilor s'a despărțit acum în două: cei slabi de inger și fără de un simț național mai puternic n'au putut rezista valului amenințător al maghiarizării și au pierit dintre noi pentru todeauna, iar ceilalți au pornit reacțiunea pe toate terenele, în literatură în frunte cu Iosif Vulcan.

Nimeni n'a tălmăcit mai bine spiritul vremii ace-

cu nuanțe de colorii roșu, galben, vânăt, și le înlocuiescă în decurs de 12 ceasuri cu firme în alte colorii, căci la din contră îi va pedepsi în bani și temniță. Unul dintre meseriași provocați s'a prezentat la căpitanul cu avocatul Dr. Romul Boca. Dr. Boca a cerut ordinațiunea ministerială la care se referea căpitanul, să o vadă, și căpitanul i-a și prezentat-o, deci ea există în felul acela că orice demonstrațiune în colorii roșu, galben și vânăt să se pedepsească. Dr. Boca a căutat să-i explice căpitanului că dacă înțelege astfel ordinațiunea, că și singuraticile colorii roșu, galben și vânăt formează demonstrațiune, atunci el însuși demonstrează căci bluza-i e vânătă, medalia de pe pept galbenă și pantlica roșie, deci poartă colorii oprite roșu, galben și vânăt.

O fi recunoscut și căpitanul punctul de vedere ridicol al ordinațiunii, a zis însă că el are ordin strict și trebuie să-l execute.

Deci am ajuns așa de departe, că de aci înainte colorii în roșu, galben și în vânăt, trebuie să se șteargă de pe fața pământului statului Ungariei. — Suntem tare curioși că la primăvară va mai îndrăzni Dumnezeu să lase să crească pe pământul Ungariei flori în roșu, galben și vânăt de teama ordinațiunii ministeriale.

Din România.

Știri parlamentare. Iată cum s'au constituit secțiunile camerelor:

Secțiunea I președinte dnul C. Ghițu, secretari dnii R. Lovinescu și Lascar Borș iar în comisia de socotele s'a ales membru dnul Th. Tenes.

Secțiunea II președinte domnul M. Pherikide, secretari dnii C. Basarab Băncoveanu și Smelzer, iar membrii în comisia de socotele dnul V. Brăteanu.

Secția III președinte dnul C. Cociaș, secretari dnii, I. G. Duca și Brătescu Voinești iar în comisia de socotele dnul I. Malla.

Secțiunea IV președinte dnul Em. Porumbaru, secretari dnii G. Dragu și Dr. N. Angheliescu, iar în comisia de socotele dnul St. Drăghicescu.

steia decât Iosif Vulcan, adevăratul fiu al acestei vremi. El și-a ridicat glasul și a zis:

Astăzi lupta noastră pentru libertate
Nu recere arme ca și în trecut;
Minte, înțelepciune, inimă barbată
De aceste arme să ne folosim!

Și continuă:

Fraților de un sânge, de-a mai fost odată
Astăzi e de lipsă ca să ne unim!

Și apoi:

Sau vom fi națiune mare, admirată,
Sau ca niște trântori toți ne prăpădim.

Și tot sub o influință din Apus s'a început în literatură, încă de mai înainte, un nou curent: poporanismul. S'au scris atunci poezii pline de avânt național în ritmul poeziei populare.

Momentele aceste sunt de remarcă, pentru că pricepem îndejuns activitatea lui Iosif Vulcan. După ce pela anii 60 veteranii poeziei române a tăcut, a venit Vulcan și a cântat învingătorului Geniu al națiunii, în care el a crezut cu toată puterea sufletului său:

„Geniul națiunii aprinse iar lumină...

și a strigat în lumea mare mândria inimelor românești.

Fabrica de spălat cu aburi

„KRISTALY“

Kristály győzmosó gyár, Kolozsvár, Pályaudvar.

Cu mașinăriile sale cele mai moderne, aranjată cu puteri electrice, spală, calcă și curăță albituri bărbătești și de dame, și tot felul de lingerie cu prețuri moderate.

— La o sumă ce trece peste zece cor., pachetul se retrimito porto-franco. —

Secțiunea V. președinte dnul V. Missir, secretari dnii N. Racotă și Nedelcovici, în comisia de socoteli dnul N. P. Romanescu.

Secțiunea VI președinte dnul M. Orleanu, secretari dnii Th. Popescu și Marinescu, în comisia de socoteli dnul St. C. Ion.

Secțiunea VII președinte dnul I. Poenaru Bordea, secretari D. Burliianu și T. I. Isvoranu, în comisia de socoteli dnul Elefterie Ionescu.

— În ședința de ieri a camerei dnul C. Stere, raportor, a dat citire adresei de răspuns la mesajul Tronului,

Discuțiunea se va începe Joi 4 Decembrie.

— În ședința de alaltăieri a camerei dnul Dr. Argelescu a cerut să i se pună la dispoziție mai multe dosare privitoare la depozitul central de medicamente al statului.

— De asemenea dnul deputat Armașu a anunțat o interpelare dlui ministru de lucrări publice asupra necesității înființării unei linii ferate T-Severin—Bala-de-Aramă.

— Camera a ales ieri ca delegați în consiliul de administrație al Casei dotației oastei pe dnii C. Sturdza și Dr. Ellan.

— Alaltăieri s'a împărțit în cameră următoarea propunere:

»Subsemnații propunem ca în încălta camerei să se așeze bustul mult regretatului nostru coleg Dr. Ioan Radovici, ca un semn de omagiu pentru strălucitele sale calități de om public».

Dr. N. I. Angheliescu, V. G. Sassu, Zamfir Filotti, Alexandru Smeltz, C. Basarab Brâncoveanu, D. D. Pătrășcan, I. Berendei, C. B. Penescu, N. G. Sassu, Em. Culeghiu, C. Alimăneșteanu, Iuliu Brezolanu, Alex. Iliescu, I. Bianu, I. Gheorghiu, Alh. Gheorghiu.

Interpelațiunea dep. dr. I. Maniu

în chestiunea delaturării cu forța a unei cruci sfinte în comuna Craifalău și în afacerea atentatului săvârșit asupra »Pietrii Libertății« și a crucii de piatră din dealul viilor în Blaj.

În ședința de Miercuri 9 Dec. n. a. c. a dietei ungare dep. Dr. I. Maniu a interpellat, precum am anunțat, pe ministrul de justiție Günther în chestiunile mai sus amintite, cari fac poporul român, precum zice interpellantul, să nutrească cea mai mare neîncredere față de autoritățile publice. Publicăm în următoarele după procesul verbal stenografic al dietei interpelațiunea dep. Maniu parte la extras, parte verbal.

»A treia zi de Rusalii, după călindarul grego-

rian, locuitorii maghiari reformați din Craifalău, bărbați, femei au ieșit la marginea satului, unde e ridicată o cruce sfântă a Domnului nostru Isus Christos proprietatea lui Vasile Manta, și între cântări și expresiuni de ocară au scos crucea din pământ și au așezat-o în fața casei lui Vasile Manta. Poporațiunea română din comună a urmărit săvârșirea acestui fapt, de sine înțeles cu mare indignare, fără însă a se opune. După aceasta s'a făcut în contra făptuitorilor cunoscuți arătare la forurile competente».

Oratorul citează apoi din lege paragrafi, cari evaluează această faptă de delict și continuă: »În contra făptuitorilor s'a făcut deci arătare și anume de către protopopul gr.-cat. la forul administrativ, la protopetorele din Dicio-St.-Mărtin, iar locuitorul Vasile Manta a intentat în contra făptuitorilor proces de restituire la judecătoria din Dicio-St.-Mărtin. Urmarea acestor arătări, făcute la diverse autorități, a fost, că toate trei forurile au respins plângerile înaintate. Interpellantul citează apoi hotărârile aduse de solgăbirău, de fișpan de judecătorie și de tribunalul din Elisabetopol, prin care s'au respins arătările făcute și continuă: »Toate forurile amintite, în hotărârile aduse, constată că poporațiunea maghiară din Craifalău au scos din pământ crucea ridicată de poporațiunea română și sfântă după rital bisericeii gr.-cat. și au dus-o în fața casei proprietarului. Nu mai începe îndoială, că această procedură e ilegală, căci, dacă eu ridic pe pământul meu un crucifix, acesta constituie proprietatea mea și devine o parte inalienabilă a proprietății mele. Pe lângă aceasta crucea a fost sfântă după rital bisericeii gr.-cat. și prin urmare este a se considera de un obiect mecit pentru ceremonii religioase, deci fapta săvârșită cade sub competența paragrafilor respectivi ai codului penal...»

»Ce s'a întâmplat însă? Acea cruce care stă atât ca proprietate particulară, cât și ca un obiect sfânt pentru ceremonii bisericești, sub scutul legii, au dus-o dela locul ei și, deși făptuitorii sunt cunoscuți și au recunoscut fapta lor, n'au fost pedepsiți nici de către forurile administrative nici de forurile judecătorești, iar proprietarul n'a primit satisfacția cerută nici în procesul ce l-a intentat... Este deci neîndoișor, că pentru această faptă, care are să fie pedepsită conform legilor, n'a primit vre-o satisfacție nici biserica dar nici proprietarul. Este aceasta împrejurare merită să întărească respectul față de legi și să trezască în locuitorii credința și convingerea egalității în fața legii? Nici pe departe! Această procedură e merită a produce două lucruri. Pro primo, ea va trezi în locuitorii convingerea, că principiul egalității în fața legii nici astăzi nu se validează, pro se-

cundo, ea va întări în cercul locuitorilor români credința, că poporul român se află așa zicând într-o stare afară de lege. (Sgomot. Contraziceri. O voce: Trebuie să se caute calea corectă!) Îmi permit să întreb pe dl intrerupător că ce altă procedură poate afla, decât sau cea pe cale administrativă, sau cea pe cale penală sau pe cea civilă. (Sgomot. președintele sună).

»De altă parte cele săvârșite fac impresiunea că față de românii totul e permis... căci este o directă provocare pentru comiterea astorfel de lucruri, când o atare faptă săvârșită în ziua mare de oameni cunoscuți rămâne nepedepsită».

»Câteva luni după aceasta ce s'a întâmplat? S'a întâmplat că în Blaj, la marginea comitatului învecinat, au fost aruncate în aer cu dinamită o cruce și o piatră comemorativă. Făptuitorii acestor atentate deja nu mai sunt cunoscuți, căci au fost mai precauți decât Craifălenii. Eu puteau fi însă mai puțin precauți, căci dacă nu au fost pedepsiți cei cari au comis în ziua mare o astfel de faptă, deși au recunoscut-o, doar nu vor fi pedepsiți acei, cari în întunerecul nopții comit atari lucruri. Dar ceace e mai trist, este că și cazul din Blaj s'a întâmplat între astfel de împrejurări, încât e aproape imposibil, ca autoritățile de acolo să nu fi putut lua cunoștință deja în decursul aceleiași nopți de cele săvârșite.

»Vă rog să vă închipuiți în modul următor cele întâmplate: Serviciul polițienesc îl îndeplinește în Blaj jandarmeria, care ziua-noaptea patrulază prin orașei. În noaptea de 16—17 Nov. cam pe la orele 1, câțiva indivizi îmbrăcați în haine negre au mers la monumentul ridicat pe așa numitul »Câmp al Libertății« și l'au dat în aer cu dinamită, producând deci un mare sgomot; dar încă înainte săvârșirii faptelor pandurilor, care a fost încredințat cu supraveghierea aceluia teritoriu, s'a dus și s'a uitat la acei indivizi, cari voiau să comită ceva acolo, și aceștia pușcă asupra lui, deci a răsunat și o pușcătură. Afară de aceasta făptuitorii după aruncarea în aer a pietrii Libertății, au mers la celalalt capăt al Blajului, unde se află crucea de piatră, și o aruncă și pe aceasta în aer — și totuși patrula jandarmeriei n'are absolut nici o cunoștință despre cele întâmplate, deși cele trei durculturi le-a auzit întreg Blajul. Ba ce e mai mult, Onor. cameră, atentatorii au mers, conform fasturilor pandurilor de noapte, chiar înspre stațiunea căii ferate, spre casarma jandarmeriei, fiindcă piatra comemorativă zace în direcțiunea aceasta. Prin urmare e neîndoișor, că chiar și pe lângă cea mai puțină atențiune și băgare de seamă ar fi fost peste pușcă, că cele întâmplate să nu atragă atențiunea

Ah, a fi acum română
Este mândru, e ceresc!

A fost aceasta o vreme de nețărmurită însuflețire națională, de avânt și devotament pentru cauzele națiunii, o vreme plină de visuri și nădejdi de aur. A fost o vreme, despre care Vulcan cu tot dreptul a putut zice:

Azi toți frații merg la luptă...

Primul lui volum de poezii a apărut în Pesta la anul 1866, dedicat »prea iubiților săi părinți«, al doilea, »Lira mea«, în Oradea-mare la a. 1882, iar câte poezii a mai scris de aci înainte, au apărut numai în »Familia«. Cele mai puternice acorduri din poeziile lui l'le-a inspirat totdeauna iubirea sa cea mare și sinceră față de tot ce e mare în viața poporului român, preamărirea »acestui popor brav«, credința întrun viitor mai bun și mai liniștit, apoi disprețul și indignarea față de dușmanii neamului său, iubirea pământului strămoșesc, dulcea mamei și tinărul și neînștitul amor. A simțit în sine imboldul de a scrie și a scris mult, foarte mult. A crezut, că se menire pe pământ.

Să vindec o rană, să șterg lacrimi vechi
Ce stă suferințe fără de părechi

și credința aceasta l'a mână, să fie muncitor în ogorul literaturii. A fost convins, că

Poeta 'n asta lume nu este pentru sine,
El este dat națiunii de-apolol și profet.

Și apostol a fost el, căci și-a ridicat cuvântul credinței sale neclintite în invingerea ideilor dreptății, și în reînvierea poporului său și a strigat către ai săi:

Nu vă 'ndoiți de-acuma de soartea ginții mele,
Nu spuneți, că românul de-acuma a pierit!
...Nu deserați! La lucru cu mână bărbătească
Și-atunci națiunea noastră de nou va să înflăorească!

A crezut ferm, că sângele provenit din domnitorii de odinioară ai lumii nu poate să piară și credința aceasta, care se refrânge din poezia lui aproape la tot pasul, a voit s'o inspire tuturor românilor, ca toți să creadă și prin credință să ajungă la mântuire, căci

Nici Dumnezeu din cer
Nu lasă ca s'apună
Acea, cari își cer
Mărirea lor străbună!

Mijese zorii redeșteptării noastre, luminosul scare se apropie să învesmănte în lumină obiditul neam românesc, a sosit măritul timp al reînvierii, nădejdi măndre ne zimbesc și ne ademenește, căci doar

Trecură-acele timpuri de viscole turbate
Ce-au rapt coroana veche a codrilor făloși,
Dar încă 'n rădăcine viață arde, bate,
Trăim nepoșii tineri ai bravilor strămoși!

A voit îndeosebi, să inspire iubire de neam și limbă femeilor române. Mărturie e pentru aceasta »Copila română« declamată cu atâta foz și cu atâta succes de soția artistului Pascaly și primită cu atâta lasalețire de damele române.

Românei nu-i trebuie mărirea lumii, nici strălucire deșartă:

Am chemare mult mai sfântă
Că-s copila de român!

A animat fiicele române, cari în ochii lui sunt

Ființe încântătoare ca sfânta libertate
Pe cari ni dade Domnul de îngeri păzitori.
... Dar pentru frumusețe să nu purtați mândrie,
Mândriți-vă, că cerul române v'a creat!

În lupta grea a vieții ele să fie puterea, care ridică pururea pe cei căzuți și le netezește calea plină de spini: îngeri păzitori.

O patrie străbună, o ginte sfășiată
Cu ochi de lacrimi caută, române, azi la voi;
Stropiți pe-a sale rane — acum sau nici-odată —
Balzamal mângâierii, să scape de nevoi!

Telefon 287.

S'a deschis cea mai nouă

Telefon 287.

prăvălie de parfumerii, lucruri de artă și diferite articole.

Depositor de parfumerii, instrumente medicale, materii de ba dagiat, aparate pentru îngrijirea bolnavilor, obiecte de gumă, (preservative), de bărbierit, și pentru menaj: ciaiuri, lichieri, compoziții, ape minerale, vinuri medicinale, preparative pentru alimentare, bomboane; vâpseli și diferite materii.

Máthé și Soțul, Kolozsvár, Ferencz József-ut 2.

autorităților publice și a jandarmeriei. Și totuși în decursul nopții nu s'a făcut absolute nimic. De abia a doua zi după amiază jandarmii au ieșit la fața locului spre a cerceta cele întâmplate și au raportat apoi, că nu s'a găsit nici o urmă de dal doamne a fapturilor.

Ministru! Günther: Nu e adevărat! Aceasta contrastează cu starea faptică. (Va urma).

Criza orientală.

Semne liniștitoare.

În situația externă stăpânește și azi ne-siguranța. Fantoma războiului a devenit mai translucidă, dar nu sunt excluse complicațiile primejdioase, ce se pot stârni eventual în jurul conferinței internaționale.

La suprafața evenimentelor plutește azi nota diplomației austro-ungare către Rusia. Aceasta notă conține condiții mai puțin rigide în vederea conferinței. Se pare că cercurile din Viena vor trebui în definitiv să cedeze marelui presiuni ce dominează politica internațională.

Înainte cu câteva zile se scria referitor la nota cabinetului extern al Austro-Ungariei, că nu exclude posibilitatea unei înțelegeri cu Rusia. Ziarul »Times« în numărul său ce ne-a sosit azi, are interesante informații în chestiune. Rusia dorește ca anexiunea să fie discutată în conferință liberă, până când Austria pretindea să nu se provoace nici o discuție, ci conferința să ia simplu la cunoștință anexiunea — și astfel să sancționeze infracțiunea paragrafului XXV. a tratatului din Berlin. Acum însă Austro-Ungaria se declară învoită pentru reluarea tratatelor cu Rusia, punând condiția ca chestiunea anexiunii să fie desbătută de cabinete pe cale diplomatică și după limpezirea definitivă a chestiunii, procesul verbal al tratatelor să se prezinte conferinței spre aprobare. În chipul acesta s'ar împlini și dorința Rusiei, căci puterile europene vor putea să-și rostescă părerile asupra anexiunii, și s'ar evită totodată desbaterea ei în fața publicității, »Times«

Să fie ele întocmai ca anticele femei brave și ca matroanele romane, să fie mândria neamului nostru, podoaba românului înjosit.

Și el crede, că așa vor fi:

Aud cum palpitează a voastră inimioară
De dorul să demustre, că-l deamnă a trăi.

Iar în ceasuri de restriște, când nori grei îl trec prin minie pentru păcatele neamului său, la condeiul și scriind întreabă:

Scumpul meu popor român
Pune mâna ta pe sân
Și-l întreabă mai voiește
Să trăiască românește?

Dar nici odată nu desperează, căci el convins, că atunci când după veacuri de amar pogoară și peste acest popor o rază de lumină, aceasta e reînvierea adevărată, sfântă și mare a vechilor moși. Urgia vremilor a zdrobit »Altarul din Carpați«, altarul sfânt care a lufărât pe toți românii și le-a urzit în suflet conștiința națională, dar el, cântărețul, care înțelege nenorocul neamului, se roage să revină vremea fericită de atunci, să se ridice iarăși altarul înfrățirii românești. Nu numai el, ci un popor întreg dorește altarul vremilor de mai bine: trebuie să se ridice el odată!

A cântat întreaga poveste a suferinței și redeschetării noastre așa cum a simțit-o și cum a înțeles-o el.

Dar pe cât de mare l-a fost iubirea pentru cei buni, pe atât de mare l-a fost ura față de dușmanii poporului și mai ales față de dușmanii cel dinlăuntru, față de renegați.

Nu i a cruțat pe aceștia de nici un blăstăm și de nici o batjocură, ce numai au putut să lase din inima lui revoltată.

zice că expedientul acesta norocos poate să conteze la sprijinul Angliei.

Cabinetul de externe austro-ungar în același timp a făcut Porții propunerea să sistematizeze din nou oficiile de vamă și atunci Austro-Ungaria va relua firul tratatelor cu Turcia asupra anexării Bosniei și Herțegovinei.

Se pare că dl Aerenthal a revenit la convingeri mai bune și năzuește să descurce toriul intereselor diverse în Balcani, pe care atât de rău l-a încurcat.

Boicotal.

Din Ușakob se anunță: În vremea din urmă din toate zăcăturile Albaniei sosesc știri pozitive, că în cercurile comercianților se formează tot mai multe comitete de boicotare, cu menirea nu numai de a răspândi mișcarea de boicotare, ci și de a o supraveghea. Cine cunoaște împrejurările și starea spiritelor în Albania, nu se va mira de asta. În special între albanezii de confesiune catolică deja mai de mult se permise un curent de emancipare de sobt patronatul Austro-Ungariei. Patronatul acesta a fost totdeauna nesuferit în Albania. Anexiunea a provocat atâtea rezente în sîmul poporației, încât voința maselor a devenit mai puternică decât cea a guvernului. Poporația știe că mișcarea de boicotare, până când nu violează legile, nu o poate stârjeni nici un guvern. Amenințările Austriei au atârșat și mai mult urea albanezilor. Azi mișcarea de boicotare a luat dimensiuni ce nu se mai pot raprima. Consulatul Austro-ungar le-a reamintit albanezilor multe binefaceri de cari au fost împărtășiți în trecut, dar zăcănie. A dovedit cu asta că nu cunoaște caracterul poporației albaneze. Poporul albanez e pătruns de o singură dorință, cea de a sjanze sub o stăpânire unitară. S'a saturat de necontenite adreanțări interne și numai voiește să îndure și mai multe umiliri de câte a îndurat.

Francisc Ferdinand despre anexiune.

Ziarul »Matin« comunique lucruri interesante despre antecedentele anexiunii Bosniei. După informațiile corespondențului său, anexiunea ar fi opera moștenitorului de tron Francisc Ferdinand, care l-a constrâns formal pe baronul de Aehrenthal să îndeplinească anexiunea. Iată și cazurile cari au determinat stăruințele moștenitorului de tron:

În 1906 marile manevre eră să se țină în Bosnia. Eră lucrul hotărît ca la aceste manevre să participe însuși M. Sa împăratul dimpreună cu

Flagelul sorții crude, ființe necurate,
În cari suflase spirit infernal blăstămat.

astfel îl apostrofează.

Vol, cei mai răi și cei mai primejdioși oameni, căci ... oardele barbare vărsând torrent de sânge
Nu ni-au stricat atâtea ca voi, o! renegați!

Și-n neputința lui de a se răsună asupra acestor fățarnici, nu poate decât să-l desprețuiască și să-l blasteme cu tot amarul sufletului întristat:

Să cer în rugăciune o cruntă războinare
Să cer fără nectare: Vă bată Dumnezeu!

Și-a ridicat glasul în contra tuturor »patrioților«, mișcilor și călugărilor cu brâne late, cari uită să împlinescă, ce predică altora și în lume sunt »cei mai mari strigol«, și a tot felul de paraziți, de cari — pe semne — erau mulți în acel timp de tranziție. Cu durere esclamă despre relele, ce bântuie țara:

... de aș vrea să nșir eu toate
Câte văd în țara mea:
Versul meu atunci poate
Fine nu ar mai avea

Și câtă lipsă e în țara aceasta!

Mecenați ne trebuiesc
Numai dâșnil ne lipsesc.

Dar după acest numai mai urmează încă un șir întreg: numai școale, numai cetitori, numai limbă, numai întrunirea tuturor. Rele multe și fără sfârșit. (Va urma).

moștenitorul și ar fi fost poștit și principele Nichita. Din partea sultanului ar fi venit o deputațiune, care să felicite pe împăratul. Guvernul însă a primit din mai multe părți informațiunea că demonstrația asta de arme stărnește nedumeriri în sîmul poporației, și astfel lucrările pregătitoare au fost sistate și nici manevrele nu s'au ținut. Moștenitorul de tron s'a supărat mult văzându-și planul zăcănic, căci el avuse ideea acestor manevre. Cu câteva zile în urmă a plecat la Ragusa unde s'a întâlnit cu Danilo, moștenitorul Muntenegrului. Poporația de acolo a manifestat via pe lângă moștenitorul Danilo, pe căru față de Ferdinand s'a purtat foarte rece. Împrejurarea aceasta a mai potențat mânia moștenitorului de tron și din clipa aceea a stăruit din răspuțeri pentru anexiunea Bosniei.

Incordarea relațiilor italo austriace.

Din Vicenza vine știrea că Austria a construit fortificații într'un teritoriu uzurpat dela Italia. Acest teritoriu care ocupă o întindere vastă la hotarele Italiei, a fost de mult timp contestat pentru o cauză juridică. Se pare că această contestație s'a terminat în favoarea unii supus austriac, care a cedat țării sale o parte din teritoriul cel aparține.

Austria profitând de această concesie, a zidit fortificații pe teritoriul concedat. Acest lucru e considerat ca o adevărată uzurpare de teritoriu.

Consiliul provincial din Vicenza a însărcinat comisiunea ca să facă cercetări cu privire la chestiunea juridică.

Faptul face mare impresie în Italia, mai ales acum când ea este animată de cuvântarea lui Fostie în contra Austriei. Afacerea va lua oarecari complicațiuni.

Alegerile parlamentare în Constantinopole.

Ieri s'au început în Constantinopole alegerile parlamentare, în toate, cele 10 circumscripții electorale. Între candidați sunt doi ermeni, doi greci și un ovreu. În Janina mai nou au fost aleși doi greci și astfel numărul deputaților greci se urcă la 20.

Inaugurarea parlamentului în Turcia.

Parlamentul, după cum se anunță din Constantinopole, se va inaugura săptămâna viitoare. Programa solemnităților împreună cu această inaugurare s'a stabilit deja cu zile înainte. Deoarece sala parlamentului e foarte îngustă, așa că, încotind și galeriile, abia poate încăpea 350 persoane, — s'a trimis numai un număr restrâns de invitați. Afară de sultanul, de moștenitorul și de ceilalți principii, numai capii bisericești s'au mai fost invitați în număr complet. Dintre membrii diplomațiilor au fost invitați numai doi ambasadori. Afară de doi mareșali n'a fost invitat nici unul dintre șefii armatei și nici un funcționar civil. Față de presa s'a dovedit puțină prevenire. Presa locală a primit patru locuri, în presa străină va putea să aibă de reprezentanți numai șase corespondenți designați de marii ambasadori. Parlamentul încă n'are șef de birou, dar dispune deja de 15 stenografi.

Tratative premergătoare.

Se telegrafiază din Londra: »Times« primește din Petersburg informația, că din noia Austro-Ungariei apare o atitudine mai puțin refractară pentru ideea conferinței internaționale. Austro-Ungaria se declară învoită să întreprinde tratative pregătitoare. Dorința majorității puterilor europene e ca Bosnia și Herțegovina să formeze un stat autonom sub suveranitatea Austro-Ungariei.

Milioane furate.

Se anunță din Belgrad: Creditul de 11 milioane ce s'a votat pentru scopurile eventuale războiului, s'a strecurat în buzunarele mai multor personaje cu nume din fruntea armatei și a oficiilor publice. Deputatul Ușici va prezenta o interpelație în cea mai apropiată ședință a scupcinei, făcând senzațională demascări. Ziarele din Belgrad sunt foarte alarmate de aceasta știre.

Mișcarea culturală.

Convocare. Membrii Reuniunii femeilor române din Arad, Abrudsat și jur, precum și toți binevoitorii acelei reuniuni, sunt rugați a lua parte la *adunarea generală* ce se va ținea *Duminică* în 27 l. c. a. c. st. n. la orele 2 d. a. în localul școlii de fete din Arad, cu următorul program:

1. Deschiderea adunării.
2. Raportul comitetului.
3. Revizuirea rațiocinului.
4. Stabilirea bugetului pe anul 1908/9.]
5. Exmiterea unei comisii pentru încasarea taxelor dela membrii vechi și noul.
6. Alegerea a 2 membri verificători.
7. Eventuale propuneri.

Abrud, la 10 Decembrie 1908. Ana Filip, președintă. Ioan Sinu, secretar.

NOUTĂȚI.

ARAD, 12 Decembrie n. 1908.

— **Curs de cetit și scris pentru analfabetii din Arad.** Corpul învățătoresc dela școlile noastre elementare din Arad, a ținut în zilele acestea ședință, sub prezidiul inv. dir. Iosif Moldovan, în care a stabilit modul ținării cursului cu analfabetii care s'ar prezenta pentru învățarea cetit-scrisului în cursul iernii acesteia. Cursul se va ține cu începere de Luni seara în 1/14 Decembrie a. c. totdeauna dela 8—10 ore seara. Instrucția se va face în patru locații: la școala dela biserica catedrală unde va instrui învățătorul-dir. Iosif Moldovan, la »Casa Națională«, unde va instrui inv. Nicolae Ștefu, la seminarul diecezan, unde va instrui inv. Ioan Ardeleanu și în suburbiul Arad-Șega și Gai, unde vor conduce cursurile învățătorii Ioan Vancu (Șega) și Vasile Zabu (Gai). Instrucțiunea e gratuită. *Ceie doresc a ieși din întunec, să grăbească la lumină!*

— **D-na Agatha Bârsescu,** în urma intervenției d-lui deputat V. Goldiș, a primit ieri telegrafic concesiunea să poată juca și la Brad.

D-na Agatha Bârsescu a plecat azi la orele 12 din Arad, însoțită fiind, până la Timișoara, de d-na Lucia Cosma. Diseară d-sa va fi în Oravița. La gară au însoțit-o dnele Letiția Oncu, Iustina Șerban, Lucreția Russu, Marilina Bocu, Viola de Anyos, dșoara Getta Hodoș și dnii Dr. N. Bran, cavalier Ferrari și Russu-Șirianu.

— **A 31-a aniversară a luării Plevnei.** Ieri a fost a 31-a aniversară a luării Plevnei. În România s'au oficiat cu acest prilej slujbe religioase pe la toate cazarmele și s'au ținut conferințe patriotice soldaților.

Cuvinse-se să ne închinăm cu pietate memoriei eroilor din a căror vârtuți s'a urzit aureola neamului românesc.

— **Manifestațiunile pangermaniste din Berlin.** Două mii de studenți ai universității din Berlin s'au întrunit în sala Philharmonia ca să exprime simpatia lor într-un limbaj înflăcărat, față de camarazii lor din vechea universitate germană din Praga și să protesteze în contra exceselor studenților cehi.

Aproape toți profesorii universității au asistat la această manifestație pangermanistă.

Profesorul Adolf Wagner a spus printre altele:

„Ce oare! Boemia și Tirolul nu ne mai aparține noi nu vom numi pe Anareas Hofer un german, fiindcă țara sa n'a aparținut Imperiului? Într'adevăr noi suntem frați unii cu alții, Imperiul german nu este decât o parte; Germania Germaniei aparține Austria germană și noi revindem pentru noi Flandra și Holanda. Desigur noi nu vrem a ne amesteca în afacerile monarhiei austriace, dar îi e asigurată simpatia noastră cea caldă! Cehii au sfâșiat drapelul austriac și au strigat „jos Austria! sus Serbia!“ și noi strigăm „trăiască Austria! jos Serbia!“ In interesul întregii civilizațiuni germane, în interesul civilizațiunii lumii, noi luăm partea fraților noștri germani din Praga. Doresc ca odată să se realizeze, dacă nu din punctul de vedere politic, cel puțin din punctul de vedere civilizator, cuvintele poetului Arnd? „care e patria germanului? Este pretutindeni unde răsună limba germană!“

A vorbit pe urmă profesorul Roethe, Liszt și alții, s'a făcut o moțiune în contra cehilor și s'au expedit telegrame de felicitare studenților germani din Praga.

Studenții s'au despărțit cântând imnul »Deutschland, Deutschland über alles«. Germania peste tot!...

— **Pentru analfabetii.** Ieri s'au mișcat și domniile din fruntea laminatelor »varmeghie« a Aradului. Subt prezidenția și mai laminatului Șipan s'a ținut ședință în privința instrucțiunii de dat analfabetilor. S'a hotărât că dacă și dacă, — să se deschidă cursuri pentru analfabetii.

Constatăm că brava noastră învățătoare, atât de mult laudată la goană, încă de astăvară a discontat și dela vorbe a trecut la fapte în ce privește instruirea analfabetilor. Contele din fruntea comitatului numai acum s'a deșteptat, sârmanul!

— **Statarul în Praga,** după cele mai noi știri, va fi sistat, deoarece rapoartele oficiale spun că liniște completă domnește în oraș și jur.

— **Za tu nasu slovincinu!** Revista literară »Nase Slovensko« din Praga dă următoarea definiție a lozincei slovacilor »Za tu nasu slovincinu« („pentru slavii noștri“):

Za tu nasu slovincinu! e o lozincă ce organizează pe slovacii economicește, îi scapă de jugul capitalismului unguresc și îi unește în societăți de lectură și de muzică. Lozincea aceasta i-a dus pe slovacii din Ungaria în parlamentul ungar; lozincea aceasta înfruntă ticăloșiile tiranismului comitatenz, le vorbește slovacilor de autonomie și independență, care independență trebuie să se realizeze în oficii, la judecătorii și pe stradă. Lozincea aceasta răsună nu numai în adunările slovacilor, în muzică și cântări, ci a răsănit și în comuna Luoski, unde statul ungar cu tot aparatul său de opresiune n'a reușit nici până azi a îndupleca poporul să recunoască de al său pe preotul renegat trimis acolo de episcopul ungar (Dr. Párvy). Această lozincă s'a amestecat și răpăitul puștilor jandarmerești la Cernaova, în viațele răniților din Rozenberg, se farișează în culelele tăcute ale martirilor din Vaș și din Seghedin. Lozincea aceasta conține programul național, spiritual și politic al slovacilor.

— **Cehii și germanii.** Se anunță din Praga: Ziarul »Bohemia« azi publică o nouă circulară a deputatului Klofac, în care acesta propune din nou boicotarea mărfurilor germane și ține-

rea subt controlă a comersanților cari ar cumpăra asemenea mărfuri. Procurorul a confiscat circulara.

— **Congrua preoției catolice.** Majestatea Sa cu ocaziunea audienței acordate ieri ministrului Andrassy, a sancționat prealabil proiectul de lege despre congrua preoției catolice.

— **Crăciunul soldaților din Bosnia.** În societatea ungurescă s'a pornit o frumoasă mișcare pentru a îndulci Crăciunul soldaților risipiți pe dealurile Bosniei. Se vor aranja o serie de petreceri, în toate orașele mai mari, iar venitul se va trimite autorităților militare din Bosnia pentru a fi împărțite soldaților. Dama din societatea înaltă au pornit să strângă și alte daruri pe seama soldaților.

S'ar putea închipui oare o astfel de inițiativă răsărind din rândurile noastre?

— **Un teatru de vară al statului.** Subt acest titlu »Viitorul« scrie: În numărul nostru de ieri am publicat știrea că Direcțiunea Teatrului Național a intervenit pe lângă primăria capitalei, ca să-i cedeze terenul din fundul grădinei Cișmigiu pentruca să construiască un Teatru Național de vară.

Teatrele de vară au făcut progrese atât de rezeși, încât mulți le atribuie lor dezvoltarea gustului pentru teatru, care se observă cu satisfacție la București, de vre-o trei ani încoace.

E cert faptul că teatrele de vară sunt frecventate și că s'ar putea prin urmare înjgheba o astfel de scenă, pe care însă să se debiteze lucrări de valoare, mai sănătoase decât acelea cari se joacă vara și de cari ne plângem.

Teatru de vară poate fi socotit ca o nevoie, care trebuie satisfăcută și care e exploatată deocamdată în scopuri pur pecuniare, de către persoane cu preparațiuni artistice nebulose.

Din situațiunea aceasta rezultă bine tateteles un rău mare și pentru artă și pentru public și — să nu uităm — pentru artiștii cari sunt la dispoziția patronilor teatrelor de vară.

Ideia instituirii unui teatru de vară subt direcțiunea teatrului național — prin urmare cu artiștii și materialul acestui teatru — ne a entuziasmă.

Alegerea locului unde s'ar putea înjgheba teatrul e o dovadă de ingeniozitate cel puțin și — fără îndoială — o garanție de succes. Căci publicul adesea preferă o plimbare la Cișmigiu chiar celor mai atrăgătoare piese de pe scenele teatrelor de vară.

Cadrul ales teatrului nostru de vară e foarte nimerit.

Organizarea, care de sigur va avea multe puncte de asemănare cu cele din străinătate și va măsura o distanță de foarte mare îndepărtare de teatrele de vară pe cari le-am cunoșcut noi, va fi de folos și artei și publicului și artiștilor noștri, oarece va însemna un progres valoros.

— **Aviz candidaților de învățători.** Examenele de calificare învățătorescă corigente se vor ține la institutul pedagogic din Arad în 15/28 Decembrie a. c. Competenții au să-și înainteze petitele până în 5/18 Decembrie a. c., ajustate cu toate testimoniile de pe clasele pregătitoare, cu testimoniile de curs, cu absolutoarele și a dovedi cu atestate serviciul neîntrerupt, începând dela absolverea pedagogiei. Toate testimoniile și atestatele să fie acudate în original. Conform regulamentului pentru examenele de corigență să solvește jumătate din taxa regulată, adică 10 cor. Petitele au să fie adresate către Direcțiunea seminariată.

— **Conferințele Asociațiunii din Sibiu.** Biroul central al Asociațiunii aduce la cunoștința publicului, că taxa de intrare la conferințele ce se țin Duminică, la orele 6 seara, în sala festivă a Muzeului Asociațiunii, e numai de 20 fileri de

Dacă doriți o față frumoasă, fragedă și încântătoare, atunci folosiți

Crema de lapte de benzoë

a lui Karpati.

de 15 ani preparată și recunoscută ca nestricăcioasă, și face să dispară atât la copii cât și la oameni mari

orice necurătenie de pe față, dejerătura și boalele de piele

Prețul 1 cor.; La comandă de 6 cor. se trimite porto-franco.

Se ca-pătă la **Kárpáti János** (fost farmacist în Șiria) farmacist în

ARAD, Boros Béni tér nr. 15 peste drum de stațiunea motorului.

Se mai capătă în drogherii și parfumerii.

persoană. Pentru studenți intrarea e liberă. Taxele de intrare la seratele muzicale și reprezentațiile teatrale, fiind cheltuielile mai mari, rămân cele stabilite: 50 fileri de persoană, 20 fileri pentru meseriași și studenți.

— **Dela comitatul Sibiu.** Joi în 17 Dec. n. c. la orele 10 dimineața ține ședință comitetul central electoral al comitatului Sibiu, în sala mică a casei comitatense. Ordinea de zi e următoarea: Comunicarea hotărârilor aduse din partea Curiei regești în chestii de drept electoral. Stabilirea în mod final a listelor electorale pe anul 1909. Alte obiecte ce vor mai intra până la ținerea ședinței.

— **În Sălaș,** confrății din Simleu, au făcut în timpul din urmă o viață mișcare în popor: au ținut mai multe adunări populare foarte bine cercetate și însoțite, în Porți, Giumeceș, Hidig, — luminând poporul asupra stărilor din țară.

— **Logodnă.** D-șoara Anuța Ciucurel din Oraștie și dl Ilarie Vlad din Uioara, logodiți.

— **Necrolog.** Primit următorul anunț funebrel: Subscripții cu inima înfrântă de durere aduc la cunoștința tuturor rudeniilor și cunoștințelor, că Basiliu M. D. Basiota, fost avocat, jude pensionat, membru fondator al „Asociației pentru literatura română și cultura poporului român” etc., etc. după un morb greu și îndelungat a însoțit din viață în etate de 74 ani împărțit fiind cu S-tele taine ale muribunzilor Sâmbătă în 5 Dec. a. c. la 7 ore seara. Rămășițele pământești ale scumpului defunct se vor așeza spre veșnică odihnă în cimiteriul gr. cat. (Barbuleni) din Zagra Miercuri în 9 Dec. a. c. Zagra (com. Bistrița-Năsăud) în 8 Decembrie 1908. În veci amintirea lui! Dr. Basiliu Basiota nepot, fiu adoptiv. Eudochia măr. Fetti nepoată. Emil Basiota nepot.

— **Arta de a se îmbrăca.** Subt acest titlu d-na Ethel Legintka, pianistă anglo-poloneză, publică interesante reflecțiuni asupra modului cum trebuie să se îmbrace pianistele. Ea condamnă — se înțelege — corsetul, rochiile lungi cari se încurcă între pedale, rochiile scurte, pe cari le judecă indecente precum și rochiile decoltate cari riscă să atace dea lungul umerilor în timpul execuției unei bucăți la piano.

D-na Legintka spune că cel mai convenabil costum pentru pianiste e o fustă largă de o culoare închisă, lungă până la glezne și un corsaj amintind blaza lucrătorilor.

— **Afacerea Steinheil.** În al treilea interogatoriu lăst d-nei Steinheil, judecătorul de instrucție a insistat foarte mult asupra venirii la Paris a d-nei Japy, mama d-nei Steinheil.

Din Brest s'a trimis unui ziar știrea că în noaptea de 27 spre 28 Maiu — cu două zile înainte de asasinat — d-na Steinheil a telefonat mamei sale să vie de urgență la Paris pentru o afacere de foarte mare importanță.

Știrea — zice informatorul — poate fi verificată.

Dacă se adevărește, situația d-nei Steinheil se agravează prin aceasta foarte mult.

De altfel magistrații au siguranța că d-na Steinheil e principală vinovată în această odioasă crimă, posibilitatea fapturii acestei crime numai de ea e lăsată pe al doilea plan. Se mai zice că magistrații cunosc pe cel care a ajutat-o pe văduva pictorială să săpănușcă asasinatul, dar nu a dat încă în vileag numele lui fiindcă o greșală e posibilă și ar pricinui rău mult.

S'a mai spus că asasinul ar fi un criminal de profesie, plătit de unul din amanții d-nei Steinheil să comită asasinatul.

D-na Steinheil a pătrecut zica în oare interogatoriul a fost întrerupt, agitată. Fiind zi de Duminică, în care vin persoane de condiție rea să viziteze prostituatele închise acolo, d-na Steinheil n'a putut vedea nici pe fiica sa Maria, care a fost sfătuită să amâne vizita pentru altă dată.

Deocamdată, d-na Steinheil se bucură de un regim excepțional în care i-se permite hrană și

Ingrijire — pe propria sa cheltuială — deosebită de a celorlalte arestante.

La Kánya Géza berăria Gámbrius fostă Frații Láng, azi va cânta muzica militară.

× **Leac sigur împotriva boalei de porci,** prețului unui pachet de încercare 36 de fil.

Fără căldură se poate face în timp de 5 minute romul cel mai bun materia pentru 1 l. 32 de fil pentru un litru de cognac 40 de fil., un litru de rachiu 20 de fil. La fiecare flacon se alătură și modul de întrebuințare.

Cremă de lapte de ghiocel astăzi cel mai bun leac pentru curățitul pielii și a tenului, curăță fața de pistriu în timp de trei zile și o face albă și catifelată.

Văpseaua de păr Neril. După o întrebuințare împrumută părului cea mai frumoasă culoare originală, bălaie, brunetă sau neagră.

Dulapuri pentru farmacii de casă, articole de agricultură în preparurile cele mai ieftine.

Toate de vânzare la **Fekete Mihály,** drogherie, Târgu-Murășului (Marosvásárhely, Széchenyi-tér).

Felurimi.

Desemnul și copiii. Importanța educativă a desenului a fost cunoscută chiar gânditorilor din antichitate. Platon și Aristotel considerau desenul ca un mijloc care împinge sufletul spre frumos. În timpul moderni Rousseau cuprinde între mijloacele de educație și desenul, care după părerea sa trebuia considerat ca gimnastică a simțurilor capabile să deprindă ochiul a vedea just, iar mâna să devină flexibilă. Gozzi, Pestalozzi, Filangieri, Froebel și Spencer au dat o mare importanță desenului.

Spencer credea că în locul studiului desenului trebuie pus acela al colorării, deoarece colorarea e procedeul reprezentator care dă o mai mare bucurie copilului. Acesta întrebuințează creionul și hârtia în lipsă de altceva mai bun; e nespuse de fericit însă, atunci când poate avea o cutie cu culori și o pensulă.

Profesorul G. Bustico, într-un articol din revista italiană „*Pagine libere*” combate părerea lui Spencer, arătând că desenul fără culoare e mai educativ decât cel cu culori pentru copii. El studiază desenul la copii și cercetările sale sunt foarte interesante. Așa, el a văzut copii cari la vârstă de doi ani fac pe hârtie desene strălucite de tot, la început liniare, apoi semicerculare și în urmă neregulate, fără nici o însemnătate dar de natură a satisface pe deplin imaginația copilului.

După Bustico desenul se confundă curând cu jocul. Copilul — zice autorul citatului articol — preferă să deseneze viețuitoare cu o predicție specială pentru figura omenească. Până la vârsta de cinci ani nu e în stare să deseneze decât foarte vag o figură umană. Fața e aceea care preocupă pe copii și ce e curios e că Bustico a observat că toate desenele copiilor până la vârsta de 7 ani nu cuprind urechile.

Ultime informațiuni.

Vorbirea dlui Mihali.

— Raport telefonic din Cameră. —

Budapesta, 12 Decembrie.

Ședința începe la orele 10.

Întâiul orator la proiectul de apropiere e

T. Mihali: Face aluziune la vorbirea de ieri a lui Polónyi, zicând că naționalitățile

sunt recunoscătoare lui Polónyi fiindcă a dovedit lui Andrassy că nu-și va putea realiza reacționara și șovinista reformă electorală decât violând pactul din 1906, pe baza căruia guvernul actual a luat frânele.

Respinge proiectul.

Mai vorbește independistul Holló.

Economie.

• **Tovărășia Agricolă** din Sebeșul-Șosei, fost până acum însoțire, — să prefacă în societate pe acții, cu capital creat la 150 000 cor. Prospectul e subris de mai toată preoșimea gr. cat. din jurul Sebeșului. Subscrierile de acții sunt în curs. Coperirea capitalului e asigurată. Directorii de a subscrie acții, să ceară prospecte de la Direcțiune în S. Sebeș.

Institutul de credit din Pul, a cărui firmă de „Puliana” n'a avut o primăversă tribună din Deva, — și a luat acum numele de „Gloria” institut de credit și economii.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 11 Decembrie 1908

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Grân pe Aprilie 1908 (100 kg.)	15 70	25 72
Săcară pe Aprilie	21 28	21 30
Cucuruz pe Maiu	15 02	15 04
Ovăș pe Aprilie	17 66	17 68

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul

Grâu nou

De Tisa — — — —	25 K.	55—26 K.	60 K.
Din comitatul Albei —	25	35—26	30
De Pesta — — — —	25	45—26	40
Bánlonec — — — —	25	50—26	55
De Sacica — — — —	25	55—26	55
Săcară — — — —	21	35—21	55
Orzul de nutreț, cvant. I.	16	45—16	65
„ de cvantitatea II.	16	05—16	35
Ovăș de „ I.	17	45—17	75
„ „ II.	17	05—17	40
Cucuruz — — — —	14	06—14	25

Poșta Administrației.

Ioan Păcălă inv. Jina. Am primit 22 cor. abonament restant până la 1 Maiu 1908.

Matei Nicoară preot Bucăr. Am primit 26 cor. abonament până la 1 Noembrie 1908.

Viehicentiu Micu preot Spata. Am primit 8 cor. abonament până la finea anului 1908.

Redactor responsabil Constantin Savu.

Editor proprietar George Nichiu.

Tinerii și fetele

se vor desvolta ajungând puternici și vii pierzând orice melancolie dacă să vor hrăni cu

Emulsiunea lui Scott

care e cel mai excelent din toate lacurile tonice.

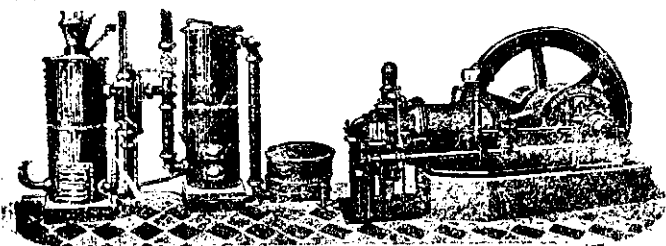
Medicii și moașele recomandă cea mai mare căldură de 32 de ani încoace Emulsiunea lui Scott.

Se digeră mai ușor decât laptele.

Prețul unui flacon veritabil 2 cor. 50 fil.

De vânzare la toate farmaciile.

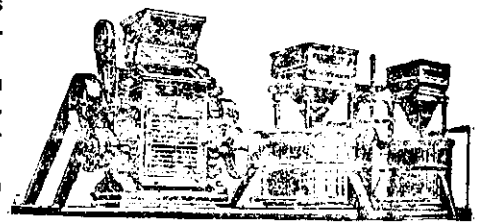
La cumpărarea Emulsiunii a se lua seamă la marca metodului SCOTT — care este pescarul.

Motoare de gaz aerian, de încălzit cu cărbuni de lemn, cocs și cărbuni buni, cel mai ieftin mijloc, fără fum, miros și pericol. Consumarea pe oră de 0.8—2 fileri și putere de un cal.

Motoare de benzină și locomobile de benzină cu cele mai favorabile condiții de plată și cu garanția cea mai mare. Construire de moară după sistemul cel mai bun.

TIVADAR HOFFMANN
inginer mecanic antreprenor de clădiri de moară, în (Szeged) Seghedin.

La Librăria „TRIBUNEI”

se află de vânzare următoarele cărți :

	Cor.	1	plus	10	fil.	porto
Despot-Vodă, legendă istorică în versuri de V. Alexandri	prețul	—	—	—	—	—
Proză, de Mihail Eminescu	—	—	—	—	—	—
Poezii și Teatru de C. Negruzzi	—	—	—	—	—	—
Poezia Lirică din timpul războiului p. neatârnat 1877/78 de C. Săndulescu	—	—	—	—	—	—
Dușmanii neamului, roman de Ludovic Daus	—	—	—	—	—	—
Ovreiul, roman de Dr. V. Crășescu	—	—	—	—	—	—
Poezii pentru copii, culese și publicate de G. H.	—	—	—	—	—	—
Povestiri din copilărie de S. Cujba	—	—	—	—	—	—
Căntece de vitejie, de G. Coșbuc	—	—	—	—	—	—
Crestomație pentru toți românii, de G. Coșbuc	—	—	—	—	—	—
Fire de tort, versuri de George Coșbuc	—	—	—	—	—	—
Războiul nostru pentru neatârnat, de George Coșbuc	—	—	—	—	—	—
Povestea unei coroane, de George Coșbuc	—	—	—	—	—	—
Săcsoara, traducere liberă după Calidasa, de G. Coșbuc	—	—	—	—	—	—
Reminiscențe din războiul Româno-Ruso-Turc 1877, de Dr. L. Fialla	—	—	—	—	—	—
A fost odată, poveste în versuri de St. O. Iosif	—	—	—	—	—	—
Haiducul, Bucura Dâmbravă, tradus de T. N.	—	—	—	—	—	—
Rocia Banului, roman ediția III-a, de Sofia Nădejde	—	—	—	—	—	—
Patimi, roman din viața românească, de Sofia Nădejde	—	—	—	—	—	—
Din viața țărănească, vol II, de Grigorie N. Coatu	—	—	—	—	—	—
Versuri, de St. O. Iosif	—	—	—	—	—	—
Căntec la inimă, piesă în trei acte de Haralamb C. Lecca	—	—	—	—	—	—
Iudecata viitoare, de N. I. Gâdeiu	—	—	—	—	—	—
Teatru de școală, de Ana G. Tănăsescu	—	—	—	—	—	—
Note și schițe ediția II. I. L. Caragiale	—	—	—	—	—	—
Căntece în Amurg de Alexandru Ghorghel	—	—	—	—	—	—
Diționar Germano-Român de T. Alexi	—	—	—	—	—	—
Diționar Român-German de T. Alexi	—	—	—	—	—	—
Anechote populare, vol. I. de T. D. Speranță	—	—	—	—	—	—
Alte Anechote populare, vol. II. de T. D. Speranță	—	—	—	—	—	—
Carcanii, comedie de T. D. Speranță	—	—	—	—	—	—
Mireasa, dramă în 5 tablouri de T. D. Speranță	—	—	—	—	—	—
Mana vailor, comedie populară de T. D. Speranță	—	—	—	—	—	—
Lângă pământ, dramă de T. D. Speranță	—	—	—	—	—	—
Din bătrâni, Manca, narațiune de I. Slavici	—	—	—	—	—	—
Vatra părăsită, nuvelă din popor de I. Slavici	—	—	—	—	—	—
Modele de discursuri de Gh. Adamescu, legat	—	—	—	—	—	—
Maxime și cugetări militare de General S. Scheletti	—	—	—	—	—	—
Albumul Armatei Europene de S. I. Grossman	—	—	—	—	—	—
Fașlia sub obroc, tragedie de Gabrielle D'Annunzio	—	—	—	—	—	—
Diționar german-român de Em. Grigorovitz	—	—	—	—	—	—
Diționar francez-român de Urechia, legat	—	—	—	—	—	—
Diționar român-francez de Simaglia	—	—	—	—	—	—
Diționar român-francez de Simaglia, legat	—	—	—	—	—	—
Arpentagiul de Locot. V. A. Bac-loglu	—	—	—	—	—	—
Câteva suveniri ale carierei mele de G. Bengescu	—	—	—	—	—	—
Familia Boierești Române de O. G. Lecca	—	—	—	—	—	—
Istoria artelor frumoase de N. E. Idieru	—	—	—	—	—	—
Higienă și medicină populară de Dr. S. Argesianu	—	—	—	—	—	—
Povățitorul el. I și II primare spre conducerea copiilor	—	—	—	—	—	—
Legende din Mitologia, tradus de Marg. R. Canianu	—	—	—	—	—	—
Ciorap de piele, povești americane prelucrate de Smara Topo, cum au petrecut 3 copii în Italia, de Jip	—	—	—	—	—	—
Poezii de M. Eminescu	—	—	—	—	—	—
Buna cuviință, d-na Alina G., legat	—	—	—	—	—	—
„Bogdan Dragoș”, dramă istorică de M. Eminescu	—	—	—	—	—	—
Srșoris cãtre V. Alexandri, de Ion Ghica	—	—	—	—	—	—
„Epigrame” de Cridin	—	—	—	—	—	—
Minna von Barnheim sau noroc de soldat, comedie	—	—	—	—	—	—
Harta României	—	—	—	—	—	—
Din Etymologicum Magnum Romaniae de B. P. Hașdeu	—	—	—	—	—	—
Porești populare, de Alex. Florim	—	—	—	—	—	—
Românțe pentru mai târziu de Ion Minulescu	—	—	—	—	—	—
Epigrame de Quintus	—	—	—	—	—	—
Srșoris din exil, de Ioan Heliade Rădulescu	—	—	—	—	—	—
Iubire, poezii de A. Vlașuța	—	—	—	—	—	—
Duioase, poezii de R. D. Rosetti	—	—	—	—	—	—
Sexa, versuri de H. C. Lecca	—	—	—	—	—	—
Introducere în studiul geografiei de S. Mehedinți	—	—	—	—	—	—
I. N. R. I. de H. C. Lecca	—	—	—	—	—	—
Dela Români din Turcia europeană de Nenișescu (în loc de 16 Cor.)	—	—	—	—	—	—
O iginile principatelor Române de Dim. Onciul	—	—	—	—	—	—
Rime vescele, monologuri de Nic. Ţinc	—	—	—	—	—	—
Anechote populare de Th. D. Speranță vol. I (în loc de 4 Cor.)	—	—	—	—	—	—
Mama soacră, teatru de Th. D. Speranță (în loc de 3 Cor.)	—	—	—	—	—	—
Intuicimile Africe de H. Stanley a 4 volume (în loc de 10 Cor.)	—	—	—	—	—	—
Igiena, tradus de P. Dulfu (în loc de 3 Cor.)	—	—	—	—	—	—
Poezii populare române, culese de G. D. Teodorescu (în loc de 15 C.)	—	—	—	—	—	—
Basme, culese din gura poporului de Damitru Stăncescu	—	—	—	—	—	—
Manual de gimnastică pentru trupele pedestre de Loc. E. Tortureanu	—	—	—	—	—	—
Ion Vodă cel Cumplit de B. Petriceicu Hașdeu	—	—	—	—	—	—
Femeia îndărătnică, comedie în 5 acte trad. de H. C. Lecca	—	—	—	—	—	—
Manual de teorii trebuincioase soldatului de inf.	—	—	—	—	—	—
Dincolo de hotare, note de călătorie de Radu D. Rosetti	—	—	—	—	—	—
Fete de azi, partea I de Th. D. Speranță	—	—	—	—	—	—
Fete de azi, partea II de Th. D. Speranță	—	—	—	—	—	—
Într-o noapte de Maiu de Em. Gârleanu	—	—	—	—	—	—

Un candidat de avocat

cu praxă

află aplicare pe lângă condițiuni favorabile în cancelaria subscrișului.

Seini, 5 Noemvrie 1908.

Dr. Aurel Nyilvan, adv.
Seini — Szinérváralja.

NOXIN

Se poate căpăta în toate prăvăliile mai bune

The „Noxin“ Co.

HOCHSINGER TESTVÉREK.
Budapest, VI.

Prăvălie nouă de obiecte de argint de China!

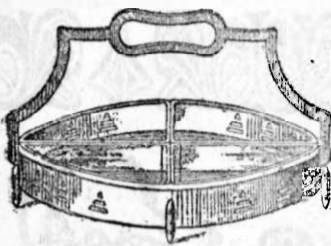
Kolozsvár, Mátyás Király-tér 9

— (fosta prăvălie de bijuterii a lui Nagy József). —

Aduc la cunoștința on. public, că am deschis o

prăvălie de obiecte de argint de China

corespunzătoare cerințelor timpului modern. Țin un mare deposit permanent de tacâmuri, tave, jardiniere, cabare, coșuri și tot felul de obiecte de lux, fasonul cel mai modern. Țin mare deposit din obiectele de Bernsdorf și Szandrick, tut asemenea obiecte optice. Solicit părț. on. public, Cu stimă

Feuerstein Herman

în Cluj (Kolozsvár)
Mátyás-Király-tér nrul 9.

— Prețuri solide. —
Preț-curent gratis și frec.
Comandele în provincie se
săvârșesc prompt și solid.

Premiat cu medalia cea mare la exp. milenară din Bpesta în 1896.

Turnătoră de clopote. Fabrica de scaune de fer pentru clopote, alu

ANTONIU NOVOTNY - TIMIȘOARA - FABRIC. -

Se recomandă spre pregătirea clopotelor nouă, precum la turnarea de nou a clopotelor stricate, spre facerea de clopote întregi, armonioase pe garanție, de mai mulți ani provăzute cu ajustări de fer bătut, construite spre a le întoarce în ușurință în ori-ce parte, îndată ce clopotele sunt bătute de o lătura fiind astfel scutite de crepare. Sunt recomandate **CLOPOTELE GĂURITE** de dânsul în te cu deosebire ventate și premiate în mai multe rânduri, cari sunt provăzute în partea superioară — ca violina — cu găuri ca figura S și au un ton mai intensiv, mai adânc, mai limpede, mai plăcut și cu vibrare mai voluminoasă decât cele de sistem vechiu, astfel că un clopot patentat de 327 klg. este egal în ton cu un clopot de 461 klg. patentat după sistemul vechiu.

Se mai recomandă spre facerea scaunelor de fer bătut, de sire stătătoare, — spre preadjustarea clopotelor vechi cu ajustare de fer bătut — ca și spre turnarea de toace de metal. Preț-curanturi ilustrate gratis.

Prăvălia de instrumente
musicale a lui

BABOS BÉLA

Nagyszeben
Kleiner Ring 24.

Atrage atențiunea on. public din loc și din provincie asupra **ma-relui său atelier de reparat instrumente musicale** aranjat în mod exemplar unde se repară și se fabrică tot felul de instrumente musicale cu coarde, de alamă, harmonice, gra-

mofoaane, (fonografe), tambure și cimbale, în mod special sub supravegherea personală și cu prețuri convenabile. Se pot găsi și tot felul de părți cari compun instrumentul.

KATZKY ANTAL

atelier mehanic de mașini de cusut
și biciclete

Temesvár, Belváros
Lonovics-u. 6 sz. (Intra-
rea prin partea str. Jenő főherceg).

Se angajază să repare și să procure **mașini de cusut, mașini de împletit ciorapi, biciclete motoare, automobile, gramofoaane și mașini de scris**, precum **sonerii electrice și repararea telegrafelor de casă** și introducerea lor.

Ține în deposit **mașini de cusut vechi și biciclete**, tot așa **gramafoaane** și părți separate de mașini de cusut și biciclete.

Mare asortiment în plăci românești pentru gramofoaane cu diametru de 25 cm., 4 cor. 50 fil.

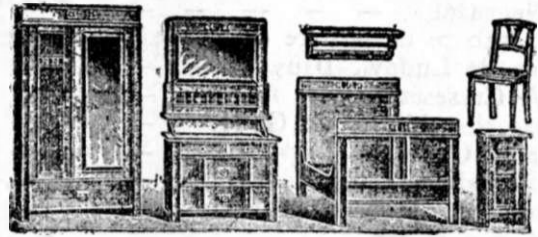
Preț-curent gratuit și porto franco.

Decorat cu medalie la expoziția din 1907 în Pécs.

GEORGE STAHL

lemnar de mobile și edificii — LUGOȘ.

Își recomandă on. pu-
blic din Lugoj și jur-
marele maga-
zin de mobile
fabricația proprie din
Str. Templom 15,

unde ține în depozit
mobile de lăcărie,
odăi și salon, precum și
mobile tapesiate până
la cele mai luxoase.

Face tot felul de lucruri pentru edificii, așa d. e. tapete, mai de-
parte mobilier de locuințe, prăvălii, farmacii, birouri și școli, după de-
semnul propriu sau dat, în cel mai scurt timp.

Văpseala de păr „Coroana“

(„Korona“ hajfestő).

Singura căneală de păr, care e de în-
credere și nu conține otrăvă, nu mur-
dărește albiturile, nu și schimbă culoarea
și văpsește părul imediat. Se găsește în
colori brune, negre și negru închis

în farmacia „la Coroană“

(„Korona“ gyógyszerár)

Becicherecul-mare (Nagybecskerek)

Prețul 3 coroane.

La apotecarul

N. CORNEL DEMETER în Orăștie (Szászváros) se găsesc următoarele:

Preparate medicale

leacuri de casă, neapărat trebuitoare în fiecare familie:

Conținutul medicamentelor de mai jos sunt folosite de cei mai renumiți profesori și medici și sunt recunoscute de cele mai bune!

Dolicin contra tusei, răgușelei, durerii de piept, otitei, tusei și tusei sece. La copii și copile contra tusei măgărești are efect admirabil. „Dolicin“-ul are efect bun asupra apetitului și întărește corpul iar flegma o dizolvă și astfel mai ușor să și rupe. Ferbinte de noapte înceată; mărește greutatea corpului și deci contribuie mult la însănătoșire. Prețul 1.20 și 2 cor.

Prav contra durerii de cap. Bun și în cazuri de influență. Prețul 1 cor.

Capsic unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismului, sciintiturilor. Cele mai îmbătrânite boale le vindecă. Prețul 1.20 fil. și 2 cor.

Centarin contra morburilor de stomach, precum la lipsa de apărare, greață, misturea rea, catarul și aprinderea de stomach și vomă, sgârșciurile cele mai grele: leac sigur! Folosește și la curățirea gâtului. Prețul 1 cor. 20 fileri și 2 cor.

Laxbonbons. Inchiderea scaunului e cauza diferitelor morburii precum palpitatea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de închiderea scaunului, numai decât să comande „Laxbonbons“ zaharele purgative plăcute și dulci la luat, Prețul 1 coroană.

Kaljodsarsapril. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la morburile tinerețelor, precum la răgușală sifilitică durere de cap, excese și bube-sgrăbunțe pe față, nas sau pe orice parte a corpului — ba chiar și la ranele sifilisice, 1 sticlă 2 cor.

Esență contra bătăturilor (ochi de gălnă) 80 fil. Prav contra opăritului la ochi, 60 fil. Prav contra asudatului la mâni și picioare, 60 flori. Unsoare de răcelor cu efect sigur și rapid, 1 cor. 20 fil. Pieuri pentru ochi, are efect sigur prinvința conservării și vederii ochilor. Aceasta întărește ochii slăbiți, delătmă roșeața, și celor slabi de vedere le întărește vederea, 70 fil. Pilule laxative pentru tave, și a caz de incuierea scaunului și reglarea acestuia, 70 fil. Demibom, contra insomniei (la amețeli de cap), și neliniște nervoasă, 6 cor. 20 fil. Unsoare de mijloc probat în contra tuturor ranelor, precum sunt bube, umfături, pedingini și rane, 1 cor. Liq de fer, la copii și la mari, contra anemiei, slabi de sânge, și corp — și rămași în dezvoltare. Contra palidității la față. Prețul 2 cor.

Grijiți această listă de prețuri ca la caz de lipsă să aveți adresa apotecarului.

Adresați-vă cu Incredere la

Apotecarul N. CORNEL DEMETER

în Orăștie (Szászváros) lângă bis. evang. re.